

**T.C. HAZİNE VE
MALİYE BAKANLIĞI**

AYLIK BÜTÇE GERÇEKLEŞME RAPORU

Mart, 2020

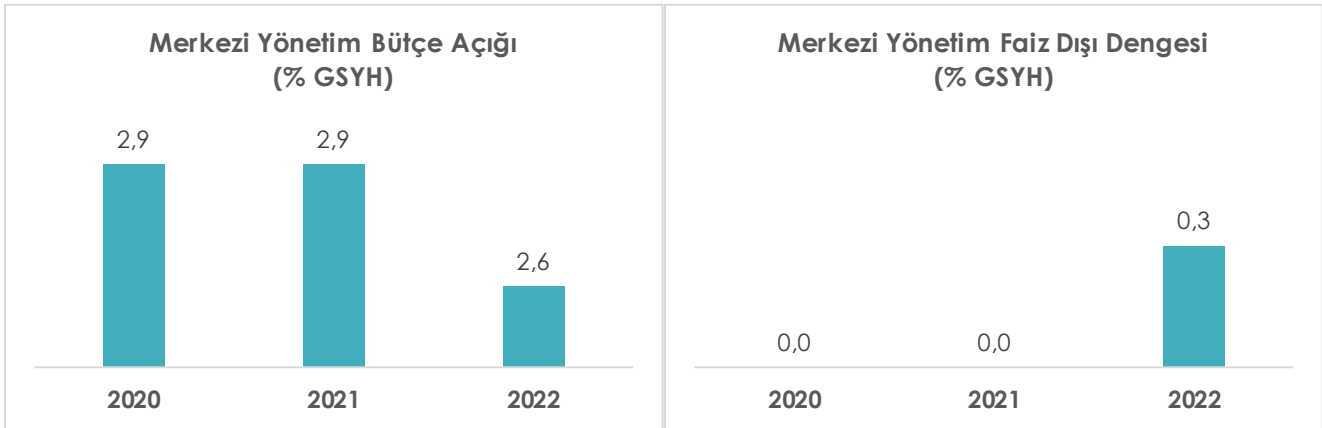
2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2020-2022 Yeni Ekonomi Programının (YEP) temel amacı; 2019-2021 YEP çerçevesinde fiyat istikrarı, finansal istikrar ve cari işlemler dengesinde son bir yılda elde edilen kazanımların korunup geliştirilmesi, üretim ve verimlilik odaklı, sürdürülebilir büyüme ile adaletli paylaşımaya yönelik ekonomik dönüşümün ve değişimin gerçekleştirilmesidir.

2020 yılı merkezi yönetim bütçesi, 2020-2022 YEP'te belirlenen makro değişkenler ile programın temel hedef ve öncelikleri kapsamında hazırlanmış ve uygulanmaktadır.

Program döneminde mali disipline kararlılıkla devam edilecektir. Bu kapsamda kaynakların verimli kullanılması sağlanacak ve belirlenen alanlarda tasarrufu sağlayacak yapısal değişiklikler hayata geçirilecektir. Bütçenin gelir performansının yükseltilmesi amacıyla sürekli ve kalıcı gelir kaynakları ile vergi tahsilatında etkinliğin artırılması ve ekonomide kayıt dışılığın azaltılması hedeflenmektedir.

Program döneminde bütçe açığının GSYH'ye oranının yüzde 3'ün altında kalması, faiz dışı dengenin GSYH'ye oranının ise dönem sonunda binde 3 olarak gerçekleşmesi hedeflenmektedir.

Mart 2020 Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

2020 yılı Mart ayında merkezi yönetim bütçe giderleri 91,2 milyar TL, bütçe gelirleri 47,4 milyar TL ve bütçe açığı 43,7 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 79,8 milyar TL ve faiz dışı açık ise 32,4 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

MART AYI BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ	(Milyon TL)
Bütçe Giderleri	91.162
Faiz Dışı Giderler	79.822
Bütçe Gelirleri	47.443
Vergi Gelirleri	36.954
Bütçe Dengesi	-43.719
Faiz Dışı Denge	-32.379

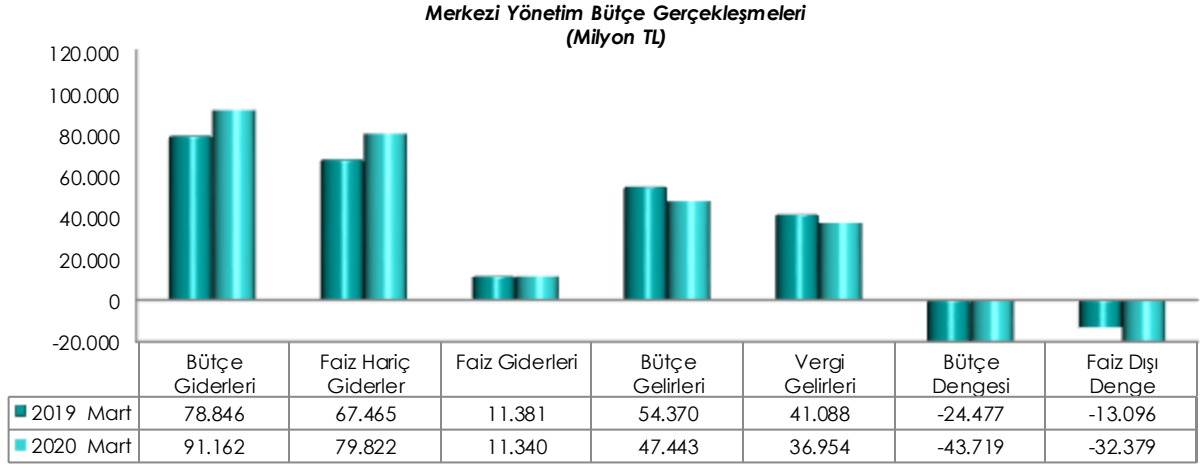
1- Bütçe Dengesi

2020 yılı Mart ayı bütçe giderleri, bütçe gelirleri, bütçe dengesi ve faiz dışı denge gerçekleşmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

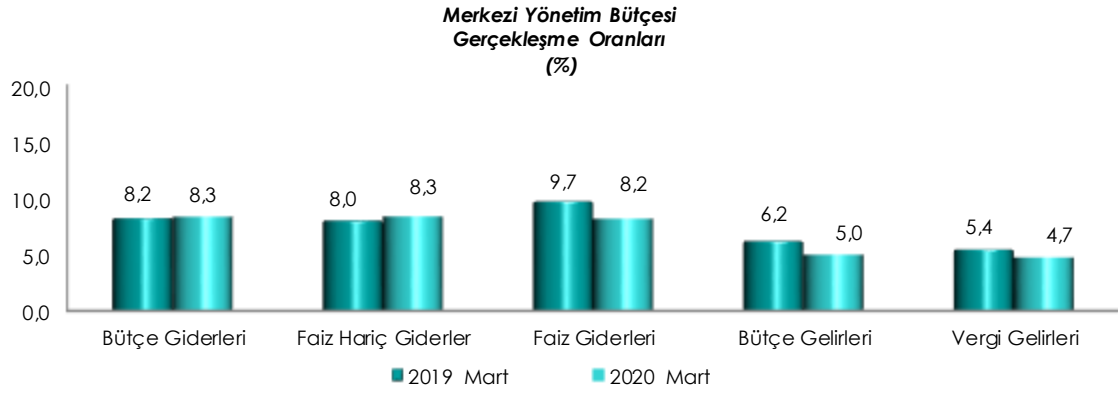
(Milyon TL)	2019			2020			2020/2019
	Bütçe	Mart	Yüzde	Bütçe	Mart	Yüzde	Değişim(%)
Bütçe Giderleri	960.976	78.846	8,2	1.095.461	91.162	8,3	15,6
Faiz Hariç Giderler	843.659	67.465	8,0	956.521	79.822	8,3	18,3
Faiz Giderleri	117.317	11.381	9,7	138.940	11.340	8,2	-0,4
Bütçe Gelirleri	880.359	54.370	6,2	956.588	47.443	5,0	-12,7
Vergi Gelirleri	756.495	41.088	5,4	784.602	36.954	4,7	-10,1
Bütçe Dengesi	-80.616	-24.477	30,4	-138.873	-43.719	31,5	-78,6
Faiz Dışı Denge	36.701	-13.096	-35,7	67	-32.379	-48.657,8	-147,2

Merkezi yönetim bütçesi 2019 yılı Mart ayında 24 milyar 477 milyon TL açık vermiş iken 2020 yılı Mart ayında 43 milyar 719 milyon TL açık vermiştir.

2019 yılı Mart ayında 13 milyar 96 milyon TL faiz dışı açık verilmiş iken 2020 yılı Mart ayında 32 milyar 379 milyon TL faiz dışı açık verilmiştir.

Mart ayı gerçekleştirmelerinin bütçe başlangıç ödeneklerine göre gerçekleşme oranlarını gösteren grafik ise aşağıda yer almaktadır.

2- Bütçe Giderleri

Merkezi yönetim bütçe giderleri Mart ayı itibarıyla 91 milyar 162 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz harcamaları 11 milyar 340 milyon TL, faiz hariç harcamalar ise 79 milyar 822 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Ekonomik sınıflandırma bazında bütçe gerçekleştirmeleri ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

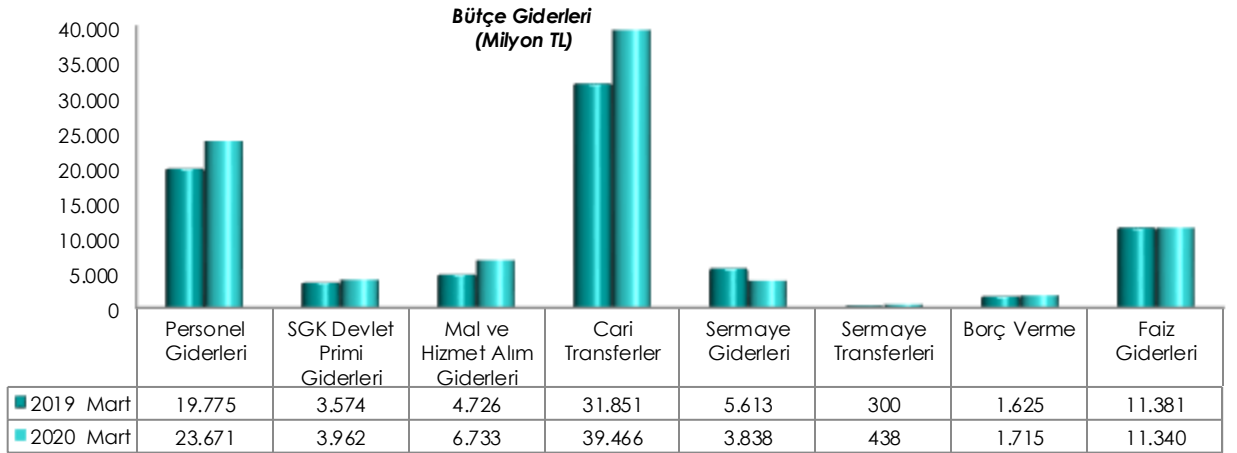
(Milyon TL)	2019			2020			2020/2019
	Bütçe	Mart	Yüzde	Bütçe	Mart	Yüzde	Değişim(%)
Bütçe Giderleri	960.976	78.846	8,2	1.095.461	91.162	8,3	15,6
Faiz Hariç Giderler	843.659	67.465	8,0	956.521	79.822	8,3	18,3
Personel Giderleri	247.303	19.775	8,0	282.488	23.671	8,4	19,7
SGK Devlet Primi Giderleri	43.375	3.574	8,2	48.120	3.962	8,2	10,8
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	67.551	4.726	7,0	75.550	6.733	8,9	42,5
Cari Transferler	391.337	31.851	8,1	451.122	39.466	8,7	23,9
Sermaye Giderleri	54.432	5.613	10,3	56.607	3.838	6,8	-31,6
Sermaye Transferleri	10.046	300	3,0	6.784	438	6,5	46,0
Borç Verme Giderleri	21.749	1.625	7,5	27.087	1.715	6,3	5,5
Faiz Giderleri	117.317	11.381	9,7	138.940	11.340	8,2	-0,4

2020 yılında merkezi yönetim bütçe giderleri için öngörülen 1 trilyon 95 milyar 461 milyon TL ödenekten Mart ayında 91 milyar 162 milyon TL gider gerçekleştirilmiştir. Geçen yılın aynı ayında ise 78 milyar 846 milyon TL harcama yapılmıştır.

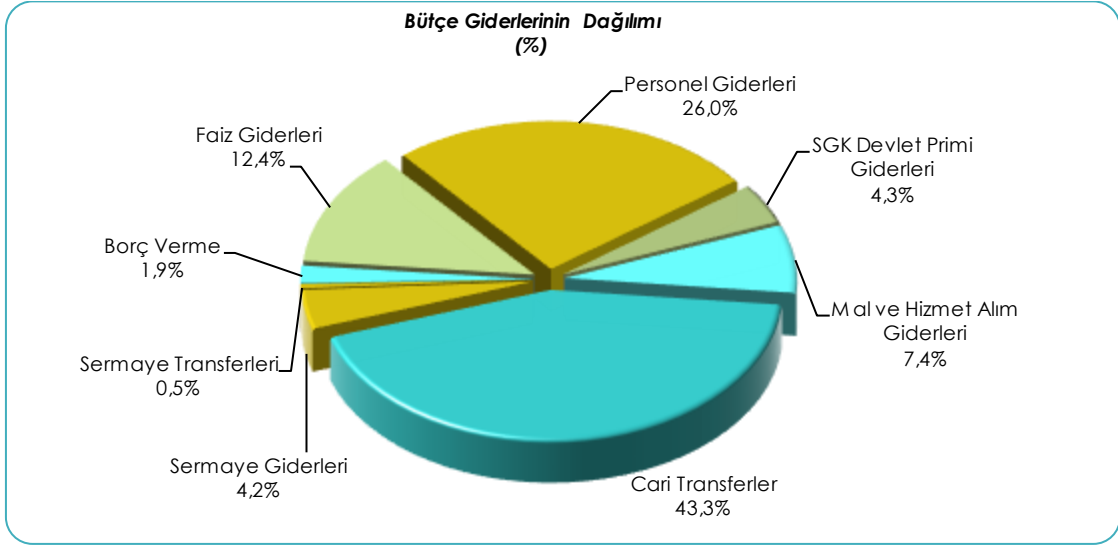
Mart ayı bütçe giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 15,6 oranında artmıştır. Giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 8,2 iken 2020 yılında yüzde 8,3 olmuştur.

Faiz hariç bütçe giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 18,3 oranında artarak 79 milyar 822 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz hariç giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 8,0 iken 2020 yılında yüzde 8,3 olmuştur.

Mart ayı bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırma bazında bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2020 yılı Mart ayı bütçe giderlerinin dağılımına ise aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

3- Bütçe Gelirleri

Merkezi yönetim bütçe gelirleri Mart ayı itibarıyla 47 milyar 443 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri 36 milyar 954 milyon TL, genel bütçe vergi dışı gelirleri ise 7 milyar 650 milyon TL olmuştur.

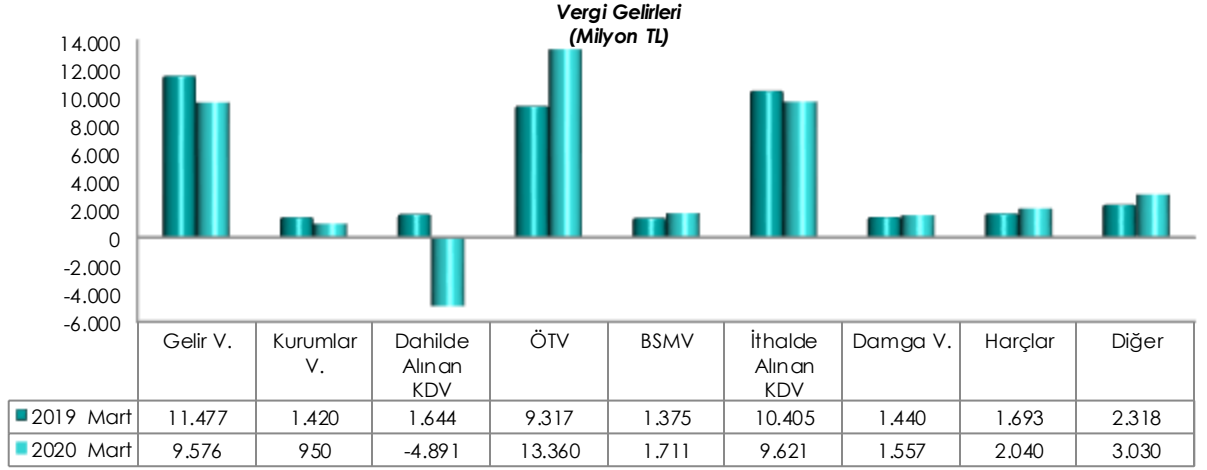
2020 yılı Mart ayı bütçe gelir gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2019			2020			2020/2019
	Bütçe	Mart	Yüzde	Bütçe	Mart	Yüzde	Değişim(%)
Bütçe Gelirleri	880.359	54.370	6,2	956.588	47.443	5,0	-12,7
Genel Bütçe Gelirleri	862.759	51.032	5,9	936.635	44.604	4,8	-12,6
Vergi Gelirleri	756.495	41.088	5,4	784.602	36.954	4,7	-10,1
Gelir Vergisi	171.882	11.477	6,7	182.121	9.576	5,3	-16,6
Kurumlar Vergisi	74.190	1.420	1,9	89.393	950	1,1	-33,1
Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	70.665	1.644	2,3	57.805	-4.891	-8,5	-397,6
Özel Tüketim Vergisi	162.570	9.317	5,7	175.175	13.360	7,6	43,4
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	19.000	1.375	7,2	24.982	1.711	6,9	24,4
İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	165.771	10.405	6,3	158.063	9.621	6,1	-7,5
Damga Vergisi	20.843	1.440	6,9	21.500	1.557	7,2	8,1
Harçlar	27.741	1.693	6,1	29.550	2.040	6,9	20,5
Diğer	43.832	2.318	5,3	46.013	3.030	6,6	30,8
Vergi Dışı Gelirler	106.264	9.944	9,4	152.033	7.650	5,0	-23,1
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	11.180	2.195	19,6	12.464	2.327	18,7	6,0
Düzen. ve Denet. Kurumlarının Gelirleri	6.420	1.143	17,8	7.488	512	6,8	-55,2

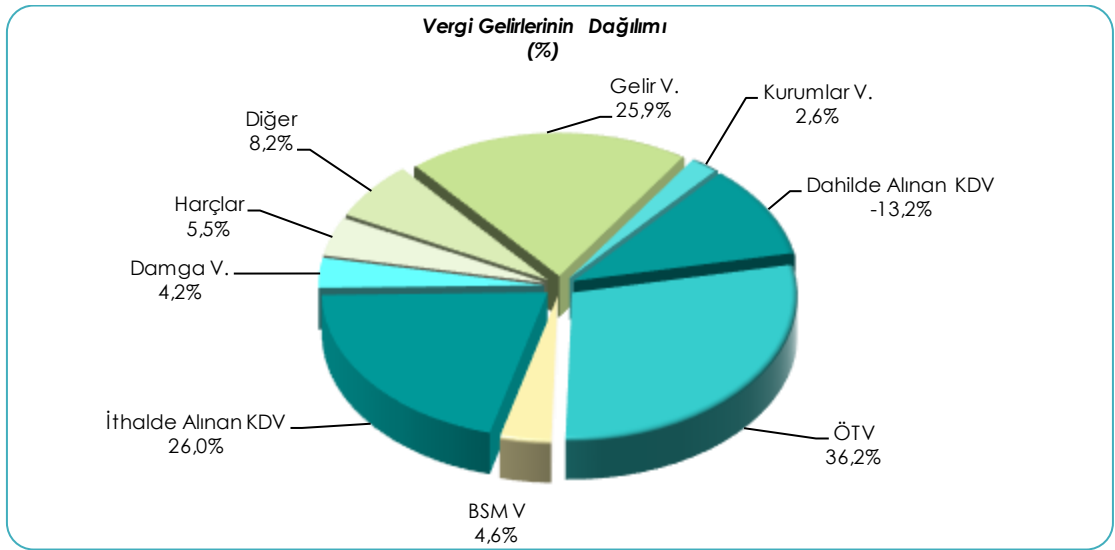
2019 yılı Mart ayında bütçe gelirleri 54 milyar 370 milyon TL iken 2020 yılının aynı ayında yüzde 12,7 oranında azalarak 47 milyar 443 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe tahminine göre bütçe gelirlerinin Mart ayı gerçekleşme oranı 2019 yılında yüzde 6,2 iken 2020 yılında yüzde 5 olmuştur.

2020 yılı Mart ayı vergi gelirleri tahsilatı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 10,1 oranında azalarak 36 milyar 954 milyon TL olmuştur. Vergi gelirlerinin bütçe tahminine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 5,4 iken 2020 yılında yüzde 4,7 olmuştur.

Mart ayı vergi gelirlerinin bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2020 yılı Mart ayı vergi gelirlerinin dağılımına aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

2020 Yılı Ocak-Mart Dönemi Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

2020 yılı Ocak-Mart döneminde merkezi yönetim bütçe giderleri 285,3 milyar TL, bütçe gelirleri 255,7 milyar TL ve bütçe açığı 29,6 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 247,1 milyar TL ve faiz dışı fazla ise 8,7 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

OCAK-MART DÖNEMİ BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ		(Milyon TL)
Bütçe Giderleri		285.330
Faiz Dışı Giderler		247.082
Bütçe Gelirleri		255.749
Vergi Gelirleri		176.100
Bütçe Dengesi		-29.581
Faiz Dışı Denge		8.667

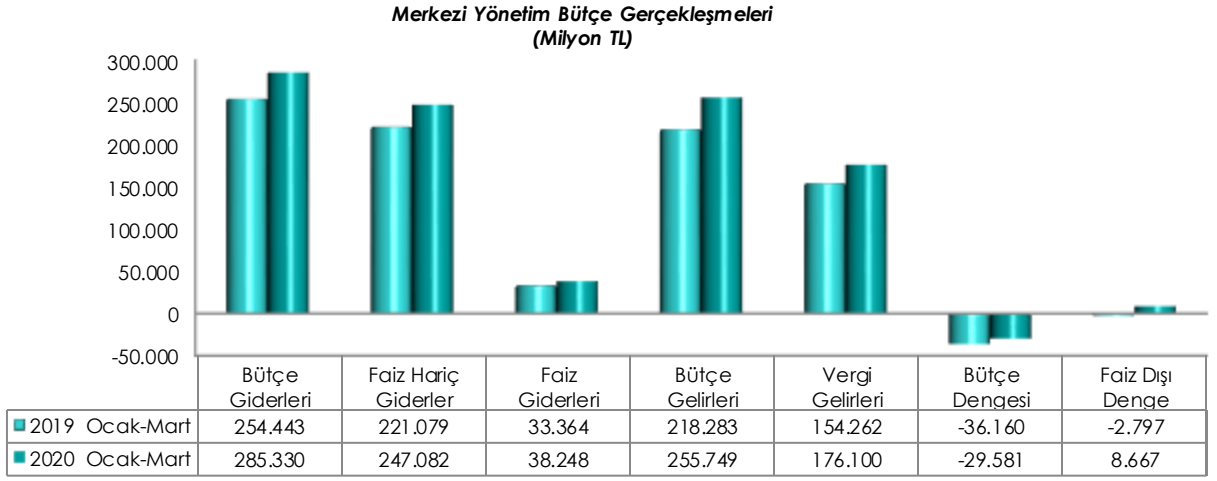
1- Bütçe Dengesi

2020 yılı Ocak-Mart dönemi bütçe giderleri, bütçe gelirleri, bütçe dengesi ve faiz dışı denge gerçekleşmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

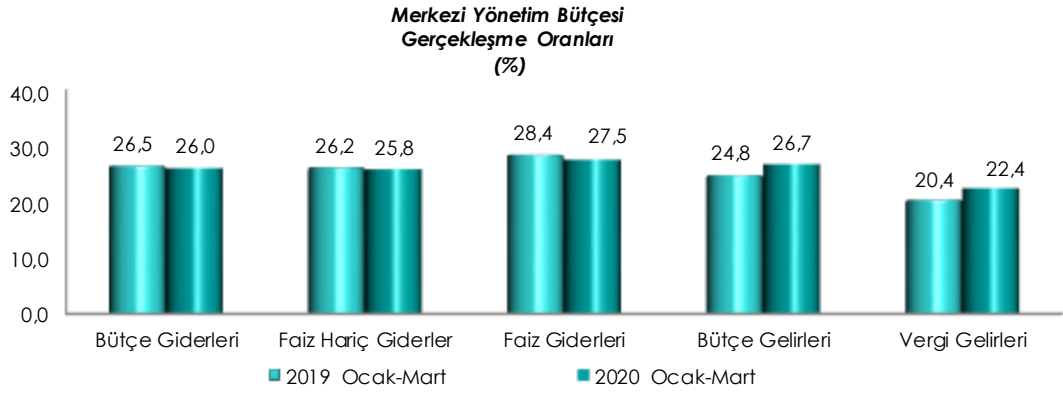
(Milyon TL)	2019			2020			2020/2019
	Bütçe	Ocak-Mart	Yüzde	Bütçe	Ocak-Mart	Yüzde	Değişim(%)
Bütçe Giderleri	960.976	254.443	26,5	1.095.461	285.330	26,0	12,1
Faiz Hariç Giderler	843.659	221.079	26,2	956.521	247.082	25,8	11,8
Faiz Giderleri	117.317	33.364	28,4	138.940	38.248	27,5	14,6
Bütçe Gelirleri	880.359	218.283	24,8	956.588	255.749	26,7	17,2
Vergi Gelirleri	756.495	154.262	20,4	784.602	176.100	22,4	14,2
Bütçe Dengesi	-80.616	-36.160	44,9	-138.873	-29.581	21,3	18,2
Faiz Dışı Denge	36.701	-2.797	-7,6	67	8.667	13.025,1	409,9

Merkezi yönetim bütçesi 2019 yılı Ocak-Mart döneminde 36 milyar 160 milyon TL açık vermiş iken 2020 yılı Ocak-Mart döneminde 29 milyar 581 milyon TL açık vermiştir.

2019 yılı Ocak-Mart döneminde 2 milyar 797 milyon TL faiz dışı açık verilmiş iken 2020 yılı Ocak-Mart döneminde 8 milyar 667 milyon TL faiz dışı fazla verilmiştir.

Ocak-Mart dönemi gerçekleşmelerinin bütçe başlangıç ödeneklerine göre gerçekleşme oranlarını gösteren grafik ise aşağıda yer almaktadır.

2- Bütçe Giderleri

Merkezi yönetim bütçe giderleri Ocak-Mart dönemi itibarıyla 285 milyar 330 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz harcamaları 38 milyar 248 milyon TL, faiz hariç harcamalar ise 247 milyar 82 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Ekonomik sınıflandırma bazında bütçe gerçekleşmeleri ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

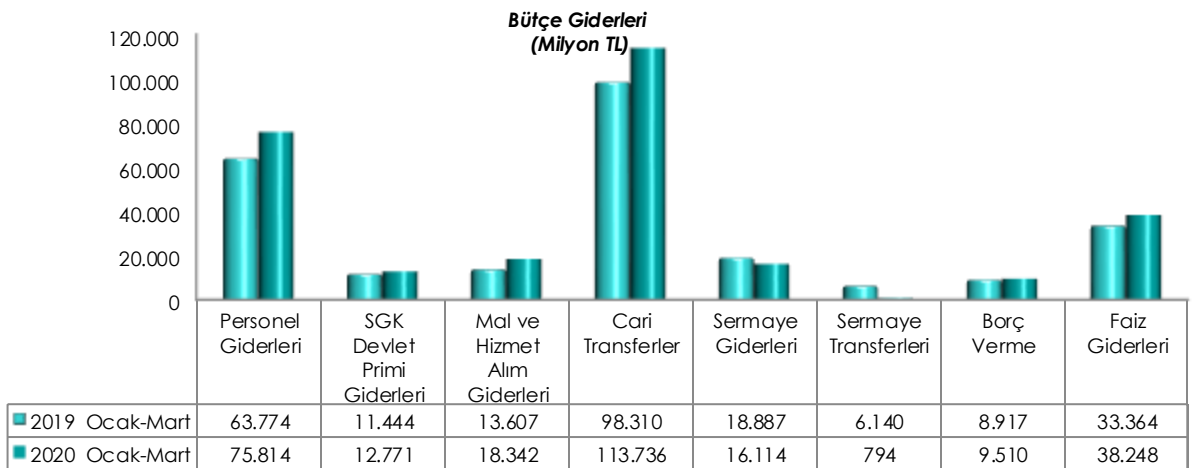
(Milyon TL)	2019			2020			2020/2019
	Bütçe	Ocak-Mart	Yüzde	Bütçe	Ocak-Mart	Yüzde	Değişim(%)
Bütçe Giderleri	960.976	254.443	26,5	1.095.461	285.330	26,0	12,1
Faiz Hariç Giderler	843.659	221.079	26,2	956.521	247.082	25,8	11,8
Personel Giderleri	247.303	63.774	25,8	282.488	75.814	26,8	18,9
SGK Devlet Primi Giderleri	43.375	11.444	26,4	48.120	12.771	26,5	11,6
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	67.551	13.607	20,1	75.550	18.342	24,3	34,8
Cari Transferler	391.337	98.310	25,1	451.122	113.736	25,2	15,7
Sermaye Giderleri	54.432	18.887	34,7	56.607	16.114	28,5	-14,7
Sermaye Transferleri	10.046	6.140	61,1	6.784	794	11,7	-87,1
Borç Verme	21.749	8.917	41,0	27.087	9.510	35,1	6,6
Faiz Giderleri	117.317	33.364	28,4	138.940	38.248	27,5	14,6

2020 yılında merkezi yönetim bütçe giderleri için öngörülen 1 trilyon 95 milyar 461 milyon TL ödenekten Ocak-Mart döneminde 285 milyar 330 milyon TL gider gerçekleştirilmiştir. Geçen yılın aynı döneminde ise 254 milyar 443 milyon TL harcama yapılmıştır.

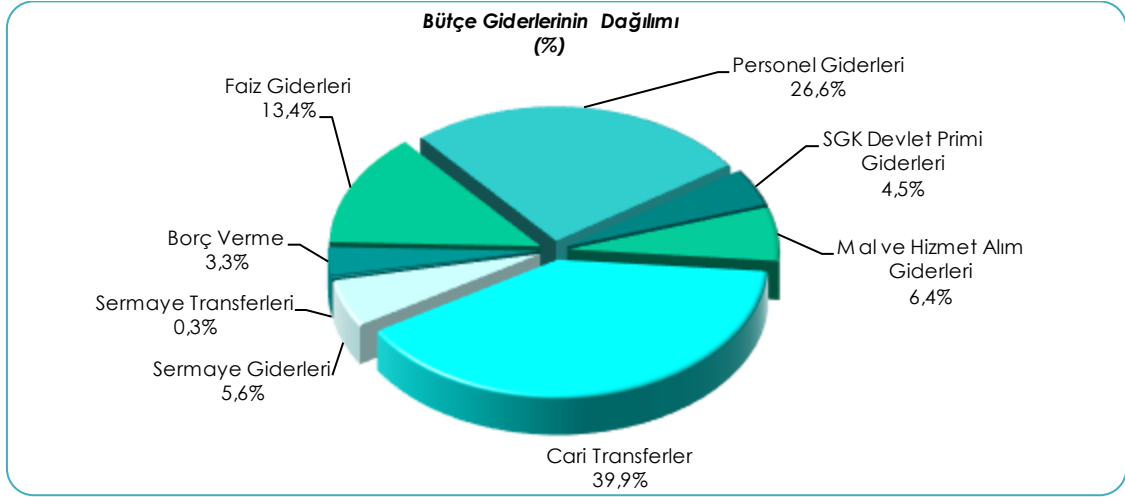
Ocak-Mart dönemi bütçe giderleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 12,1 oranında artmıştır. Giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 26,5 iken 2020 yılında yüzde 26 olmuştur.

Faiz hariç bütçe giderleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 11,8 oranında artarak 247 milyar 82 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz hariç giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 26,2 iken 2020 yılında yüzde 25,8 olmuştur.

Ocak-Mart dönemi bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırma bazında bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2020 yılı Ocak-Mart dönemi bütçe giderlerinin dağılımına ise aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

3- Bütçe Gelirleri

Merkezi yönetim bütçe gelirleri Ocak-Mart dönemi itibarıyla 255 milyar 749 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri 176 milyar 100 milyon TL, genel bütçe vergi dışı gelirleri ise 70 milyar 410 milyon TL olmuştur.

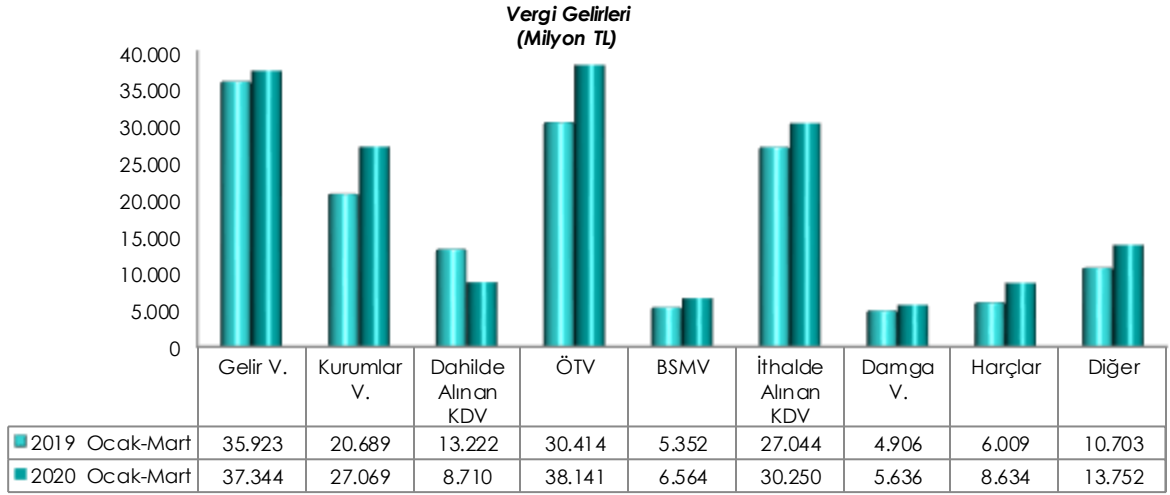
2020 yılı Ocak-Mart dönemi bütçe gelir gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2019			2020			2020/2019
	Bütçe	Ocak-Mart	Yüzde	Bütçe	Ocak-Mart	Yüzde	Değişim(%)
Bütçe Gelirleri	880.359	218.283	24,8	956.588	255.749	26,7	17,2
Genel Bütçe Gelirleri	862.759	211.168	24,5	936.635	246.510	26,3	16,7
Vergi Gelirleri	756.495	154.262	20,4	784.602	176.100	22,4	14,2
Gelir Vergisi	171.882	35.923	20,9	182.121	37.344	20,5	4,0
Kurumlar Vergisi	74.190	20.689	27,9	89.393	27.069	30,3	30,8
Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	70.665	13.222	18,7	57.805	8.710	15,1	-34,1
Özel Tüketim Vergisi	162.570	30.414	18,7	175.175	38.141	21,8	25,4
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	19.000	5.352	28,2	24.982	6.564	26,3	22,6
İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	165.771	27.044	16,3	158.063	30.250	19,1	11,9
Damga Vergisi	20.843	4.906	23,5	21.500	5.636	26,2	14,9
Harçlar	27.741	6.009	21,7	29.550	8.634	29,2	43,7
Diğer	43.832	10.703	24,4	46.013	13.752	29,9	28,5
Vergi Dışı Gelirler	106.264	56.906	53,6	152.033	70.410	46,3	23,7
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	11.180	4.568	40,9	12.464	5.996	48,1	31,3
Düzen. ve Denet. Kurumlarının Gelirleri	6.420	2.546	39,7	7.488	3.243	43,3	27,3

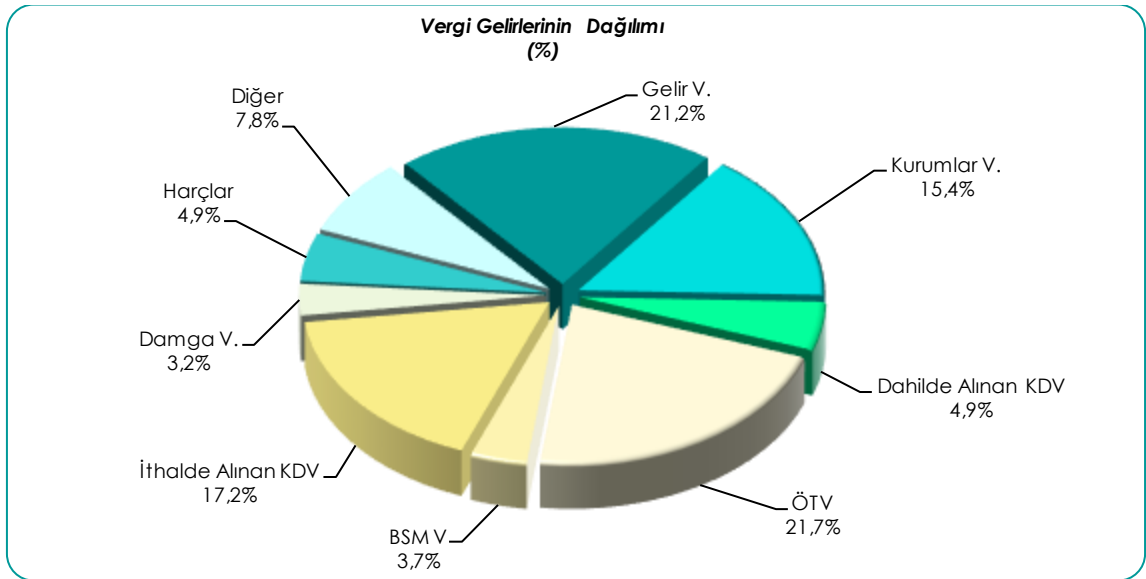
2019 yılı Ocak-Mart döneminde bütçe gelirleri 218 milyar 283 milyon TL iken 2020 yılının aynı döneminde yüzde 17,2 oranında artarak 255 milyar 749 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe tahminine göre bütçe gelirlerinin Ocak-Mart dönemi gerçekleşme oranı 2019 yılında yüzde 24,8 iken 2020 yılında yüzde 26,7 olmuştur.

2020 yılı Ocak-Mart dönemi vergi gelirleri tahsilatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 14,2 oranında artarak 176 milyar 100 milyon TL olmuştur. Vergi gelirlerinin bütçe tahminine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 20,4 iken 2020 yılında yüzde 22,4 olmuştur.

Ocak-Mart dönemi vergi gelirlerinin bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2020 yılı Ocak-Mart dönemi vergi gelirlerinin dağılımına aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

TANIMLAR

Bütçe: Belirli bir dönemdeki gelir ve gider tahminleri ile bunların uygulanmasına ilişkin hususları gösteren ve usulüne uygun olarak yürürlüğe konulan belgeyi,

Bütçe Dengesi: Bütçeye konulan harcama yetkisi (ödenek) çerçevesinde kamu idarelerince nakden veya mahsuben ödenen bütçe giderleri ile tahsil edilen bütçe gelirleri tutarları arasındaki farkı,

Bütçe Gelirleri: Kanunlarına dayanılarak toplanan vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay veya benzeri gelirler, faiz, zam ve ceza gelirleri, taşınır ve taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirler ile hizmet karşılığı elde edilen gelirler, borçlanma araçlarının primli satışı suretiyle elde edilen gelirler, sosyal güvenlik primi kesintileri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirleri,

Bütçe Giderleri: Kanunlarına dayanılarak yaptırılan iş, alınan mal ve hizmet bedelleri, sosyal güvenlik katkı payları, iç ve dış borç faizleri, borçlanma genel giderleri, borçlanma araçlarının iskontolu satışından doğan farklar, ekonomik, malî ve sosyal transferler, verilen bağış ve yardımlar ile diğer giderleri,

Cari Transferler: Sermaye birikimi hedeflemeyen ve cari nitelikli mal ve hizmet alımını finanse etmek amacıyla yapılan karşılıksız ödemeleri,

Düzenleyici ve Denetleyici Kurum Bütçesi: Özel kanunlarla kurul, kurum veya üst kurul şeklinde teşkilatlanan ve 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetv elde yer alan her bir düzenleyici ve denetleyici kurumun bütçesini,

Faiz Dışı Denge: Bütçe gelirleri toplamından faiz giderleri hariç bütçe giderleri toplamının çıkarılmasıyla bulunan dengeyi,

Genel Bütçe: Devlet tüzel kişiliğine dahil olan ve 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetv elde yer alan kamu idarelerinin bütçesini,

Merkezi Yönetim Bütçesi: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvelerde yer alan kamu idarelerinin bütçelerini,

Sermaye Giderleri: Bütçe kanunları ile belirlenmiş asgari değeri aşan ve normal ömrü bir yıldan daha uzun olan mal ve hizmet alımlarını,

Sermaye Transferleri: Bina ve diğer inşaat işleri, ulaşım araçları, makineler, demirbaşlar gibi sermaye nitelikli harcamaların finansmanı amacıyla kişi ve kurumlara yapılan karşılıksız ödemeleri,

Özel Bütçe: Bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlerden harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla düzenlenen ve 5018 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı cetv elde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesini,

Özgelirler: Kurumun faaliyeti sonucu elde edilen ve merkezi yönetim kapsamındaki başka bir birimden aktarılmayan gelir kalemlerini,

ifade etmektedir.

Merkezi Yönetim Aylık Bütçe Gerçekleşme Raporu Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü tarafından her ay yayımlanır.

Merkezi Yönetim Bütçe gider ve gelir gerçekleştirmelerinin ayrıntılı sonuçlarına Hazine ve Maliye Bakanlığının internet sitesinde yer alan "Merkezi Yönetim Bütçe İstatistikleri" sekmesinden ulaşılabilir. ¹

Hazine ve Maliye Bakanlığı

Devlet Mahallesi, Dikmen Caddesi, No: 12 PK: 06420

Çankaya / ANKARA

Görüş, öneri ve istekleriniz için:

Telefon numarası: (0312) 415-29-00

Mail adresi: butcepolitikasi@hmb.gov.tr

¹ Ayrıntılar için Bkz: <https://muhasebat.hmb.gov.tr/merkezi-yonetim-butce-istatistikleri>